

Kyrkomötet är en institution, som, så vidt jag har mig bekant, saknar motstycke i hvarje annat land; det har visat sig vara ett stort hinder för de reformer i kyrkolagstiftning, som äro af nöden att skyndsamt utföra; dess tillvaro utgör ett misstroende mot regering och Riksdag såsom lagstiftare; det har af den allmänna opinionen redan fått sin dom, som en otidsenlig inrättning.

Derföre vågar jag föreslå, att Riksdagen ville för sin del besluta,

att Kongl. Förordningen af den 16 November 1863 om allmänt kyrkomöte må till hela sitt innehåll upphävas.

Genom annan motion, som jag med anledning af denna kommer framdeles att afgifva, ämnar jag föreslå ändringar i de paragrafer i grundlagen, som röra kyrkomötets *veto* i kyrkolagstiftningen.

Stockholm den 25 Januari 1881.

A. P. Lind.

N:o 96.

Af Herrar Liss Olof Larsson, Sven Ersson och S. M.

Olsson: *Om utanordnande till ett blifvande bolag för anläggning af jernväg från Bergslagernas jernväg till Siljans segelbara vatten af ett utaf Bergslagernas jernvägsaktiebolag förverkadt belopp.*

Ingen ort inom vårt land har i fråga om jernvägar blifvit så ogynnsamt behandlad eller, rättare, haft sådan otur, som öfre Dalarne, och likväl är denna ort af den betydighet, att den eger berättigade anspråk på en sådan lättnad i sina kommunikationer.

Öfre Dalarne, det vill säga Öster- och Vesterdalarne, med undantag af Bjursås och Säfsnäs socknar, har en folkmängd af omkring 75,000 personer och består af 21 socknar, innehållande i jemna tal 644 mantal, hvilka underhålla icke mindre än 752 indelta soldater.

Väl veta vi att flera orter ännu sakna jernväg, och att andra förlorat sitt aktiekapital på sådana företag, men vi känna ingen ort, hvilken, såsom öfre Dalarne, icke allenast förlorat aktiekapitalet, utan, hvad värre är, äfven blifvit utan jernväg. Öfre Dalarnes befolkning har nemligen tecknat ett, i förhållande till sin förmåga, icke obetydligt antal aktier uti Bergslagernas jernvägsaktiebolag, som åtog sig att anlägga jernväg upp till Siljans segelbara vatten; aktiebeloppen utbetalades och anammades af bolaget, men jernvägen uteblef. Denna ort är sålunda ännu i saknad af jernväg, ehuru Siljan med dess 7 mil segelbara vatten, som redan trafikeras af åtta ångfartyg utom flera segelfartyg, af alla sakkunnige, ända från den tid, då det först började talas om jernvägar norr om hufvudstaden, ansetts såsom en gifven ändpunkt för en sådan.

Som bekant är, täflade år 1871 tvenne bolag om rättighet att få anlägga jernväg upp till Siljans segelbara vatten, och båda sökte öfverbjuda hvarandra såväl i fråga om säkerhet som tiden för en sådan jernvägs fullbordande. Det så kallade Bergslagernas jernvägsaktiebolag eller, rättare, de personer, som bildade detsamma, erhöilo den 26 September 1871 koncession å, bland andra, en jernväg upp till Siljans segelbara vatten, med skyldighet att senast den 1 Maj 1876 påbörja anläggningen och att före utgången af år 1879 hafva den fullbordad. Som säkerhet härför ålades bolaget att uti Kongl. Statskontoret deponera 50,000 kronor, hvilket belopp, derest berörda jernväg icke inom utsatt tid fullbordades, skulle tillfalla staten.

Att detta stora bolag icke förmådde fullgöra sitt åtagande att bygga denna jernväg, är väl bekant, och den ort, som i första rummet är intresserad af densamma, har sålunda icke allenast förlorat de medel, som i sagda bolag tecknades i ändamål att få ifrågavarande jernväg anlagd, utan ock under tiden från den 26 September 1871 till 1880 års början, till följd af den utaf Kongl. Maj:t till Bergslagsbolaget lemnade koncession, varit förhindrad att sjelf eller genom andra få jernväg derstädes. Såsom temligen visst kan antagas att, derest icke omförmålda koncession gjort sådant omöjligt, så hade jernväg redan varit anlagd upp till Siljans segelbara vatten, antingen af det med Bergslagernas bolag konkurrerande engelska bolaget eller ock af orten sjelf, under de gynsamma åren 1872—1875, då svårighet visst icke mött att för ändamålet åstadkomma ett bolag.

Svårigheten att nu åstadkomma ett sådant bolag, med för ändamålet tillräckligt aktiekapital, är ej ringa, helst, såsom vi redan antydt, ett icke

obetydligt kapital likasom den gynsammaste tiden gått förlorad; men sedan ortens befolkning sålunda sett sina förhoppningar och erhållna löften svikna, har samma befolkning, som nogsamt inser att en jernväg från Siljans segelbara vatten till det stora jernbanenätet är en livsfråga för orten, numera själf sökt taga den viktiga frågan om hand och i sådant syfte, å ett allmänt möte i Leksand den 12 i denna månad, beslutat att med snaraste söka förverkliga anläggandet af jernväg från Borlänge station å stora Bergslagsbanan, upp till Siljans segelbara vatten, utgörande en väglängd af något mer än 3 mil, för hvilket ändamål då tillsattes en interimsstyrelse med uppdrag att skyndsamt vidtaga alla förberedande åtgärder.

Genom en sådan jernväg, som kommer i direkt beröring med södra Dalarnes med statens jernvägar sammanbundna bana, skulle en icke obetydlig trafik tillföras statsbanorna, och genom dess samband med Bergslagsbanan kommer den att blifva till stor nytta för jernindustrien, som medelst denna jernväg sättes i direkt beröring med öfre Dalarnes stora kolskogar.

Ehuru öfre Dalarne, såväl hvad arealen som folkmängden beträffar, är ganska stort, förmår dock icke orten åstadkomma en sådan jernväg, om ej ett kraftigt understöd derfor erhålles från statens sida, ty den stora bruksrörelse, som förut bedrivits inom orten och som på sin tid kunnat lemna rika bidrag till en jernväg, har under de sista åren, till allra största delen upphört, enär den icke kunnat uthärda täflan med dem, som gynnats af tidsenliga kommunikationer, och befolkningen i öfrigt, som endast eger små hemmansdelar och högst ringa kapital, redan uppoffrat betydligt deraf både i Bergslagens och södra Dalarnes jernvägar.

Öfre Dalarnes befolkning, som hoppas att i likhet med flera andra, få komma i åtnjutande af något låneunderstöd från statens sida för den ifrågasatta jernvägen, har trots att den skulle ega billiga anspråk på erhållande af det belopp, 50,000 kronor, som Bergslagens jernvägsaktiebolag deponerat i Kongl. Statskontoret såsom säkerhet för anläggandet af en jernväg just i samma riktning och för samma ändamål — Siljans segelbara vattens sammanbindande med det stora jernvägsnätet — som det, för hvilket ortens befolkning nu anstränger sig.

Man kan icke säga att detta varder en statsutgift i vanlig mening. Beloppet i fråga är af ett enskildt bolag deponeradt såsom säkerhet för jernvägens byggande. Jernvägens anläggande blef icke utaf, och det deponerade beloppet förverkades. Ortens befolkning, som till följd af den lemnade koncessionen under mer än åtta år icke kunde göra något för erhållande af jernväg, blef utan sådan, och det aktiekapital, som inom orten tecknades och utbetalades för densammas anläggning, är förloradt — eller, med andra ord, orten blef utan jernväg och utaf med sina penningar.

Det synes oss sålunda, såsom vi ock redan antydt, att om genom kraftiga ansträngningar inom orten bildas ett bolag, som anlägger jernväg just i samma riktning och för samma ändamål som det, för hvilket berörda 50,000 kronor äro deponerade, bör ett sådant bolag ega stora billighetsskäl för sig att få dessa medel.

Väl kan invändas, att något bolag ännu icke är definitivt bildadt, som erhållit rättighet att bygga en sådan jernväg. Men härpå svara vi, att möjligheten att bilda ett sådant bolag med erforderligt aktiekapital i icke ringa grad är beroende på erhållandet af dessa 50,000 kronor, och att i ingen händelse staten kan lida något som helst men derigenom att Riksdagen för sin del medgifver, det Kongl. Maj:t må utanordna till det bolag, som före en bestämd tid, till exempel 1882 års utgång, bildas för att anlägga jernväg från lämplig punkt å stora Bergslagsbanan till Siljans segelbara vatten och härför ställer den säkerhet, som Kongl. Maj:t pröfvar erforderlig, det belopp, 50,000 kronor, som Bergslagernas jernvägsaktiebolag deponerat i Kongl. Statskontoret till säkerhet för anläggandet af en sådan jernväg, och som samma bolag förverkat. Vi våga för den skull hemställa,

att Riksdagen behagade för sin del medgifva och besluta, det Kongl. Maj:t må ega rätt att till det bolag, som före 1882 års utgång förbinder sig att anlägga jernväg från Bergslagernas jernväg till Siljans segelbara vatten, utanordna det af Bergslagernas jernvägsaktiebolag förverkade belopp 50,000 kronor, att sålunda tillgodokomma den jernvägsanläggning, för hvilken det ursprungligen varit afsedt.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1881.

Liss Ol. Larsson.

Sven Ersson.

S. M. Olsson.
